

Регионална
инспекция по
околната среда и
водите - Пловдив

Време е за възстановяване на влажните зони

Милослава Михайлова

www.worldwetlandsday.org

#GenerationRestoration

#ForWetlands

World
Wetlands Day
2 February 2023

Влажни зони

Земни площи, които са наситени или наводнени с вода постоянно или сезонно.

ТИПОВЕ ВЛАЖНИ ЗОНИ

Вътрешни влажни зони:

- блата, езера, реки, заливни низини и мочурища

Крайбрежни влажни зони:

- соленоводни блата, естуари, мангрови гори, лагуни, коралови рифове

Създадени от човека влажни зони:

- Рибарници, оризища, солници

Възстановяване на влажни зони: защо е време за това?

Влажните зони изчезват три пъти по-бързо от горите.

- Те са най-заплашените екосистеми на Земята.
- Повече от 80% от всички влажни зони са изчезнали от 1700 година досега.
- Тенденцията се ускорява. От 1970 година досега най-малко 35% от влажните зони са пресушени.

Човешката дейност води до влошаване състоянието на влажните зони.

- Влажните зони се отводняват и използват за земеделие, паша на животни и строителство.
- Замърсяването на водите и прекомерният риболов увреждат екосистемите на влажните зони, наред с навлизането на инвазивните видове.

Растителните и животинските видове са изправени пред изчезване.

- Един от всеки три сладководни видове и 25% от всички видове във влажните зони са застрашени от изчезване поради намаляването на териториите на влажните зони.
- 81% от видовете във вътрешните влажни зони и 36% от крайбрежните и морски видове са намалели през последните 50 години.

Влажните зони са жизненоважни за човечеството...

Сладката вода е недостатъчна. Влажните зони осигуряват по-голяма част от нея.

- Само 2.5% от водата в света е сладка и се намира предимно в ледниците и подземните водоносни хоризонти.
- По-малко от 1% от сладката вода е използвана, а над 30% от нея се намира във влажни зони като реки и езера.

Влажните зони съхраняват повече въглерод от горите.

- Торфищата покриват 3% от нашата планета, но същевременно съхраняват около 30% от целия въглерод на сушата.
- Крайбрежните влажни зони като мангровите гори отделят и съхраняват въглерод до 55 пъти по-бързо в сравнение с дъждовните тропически гори.

Влажните зони ни помагат да се справим с бури и наводнения.

- 60% от човечеството живее и работи в крайбрежните райони. Солени блата, мангрови гори и коралови рифове приютяват крайбрежните общности.
- Във вътрешността на континентите, 1 дка влажна зона е в състояние да абсорбира до 1.5 милиона литра вода от наводнения.

Влажните зони осигуряват препитание на един милиард и изхранват 3,5 милиарда човека.

- Повече от милиард души живеят от риболов, аквакултура и туризъм.
- Влажните зони осигуряват ориз за 3,5 милиарда души.

**Възстановяването на влажните зони е спешно.
Кои са най-добрите начини да го постигнем?**

Следвайте седемте най-добри практики

1 Възстановете многобройните ползи

- Естествените влажни зони предоставят множество услуги – от контрол на наводненията до осигуряването на поминък.
- Стремете се да възвърнете това множество от ползи; не се концентрирайте само върху една или две от тях.

2 Създайте самоподдържаща се влажна зона

- Растителността във влажната зона, дивата природа и самото място си взаимодействат и се развиват благодарение на това взаимодействие.
- Стремете се да пресъздадете този сложен, самоподдържащ се цикъл.

3 Включете общността

- Уверете се, че местните жители и бизнесът имат глас при планирането и изпълнението на възстановяването.
- Дайте им възможност да се включат в поддържането на възстановената влажна зона.

Следвайте седемте най-добри практики

4 Ограничете причините за влошаването

- Remove or limit pressures that affect the area, such as overharvesting of water or pollution.

5 Почистете влажната зона

- Отстранете всички отпадъци и боклуци, които са се натрупали във влажната зона.

6 Възстановете местната флора и фауна

- Възстановете естествените хидрологични условия
- Пресадете местни растения, реинтродуцирайте диви животни, премахнете инвазивните видове

7 Осигурете достъп до влажната зона Structure access to the wetland

- Създайте специфични пространства за достъп на хората до влажната зона.
- Избройте кои дейности къде са разрешени.
- Определете зони, където дивата природа може да се развива необезпокоявана.

Защо възстановяването на влажните зони си струва?

Възстановяването на влажните зони носи 7 ползи

1 Възстановява се биоразнообразието

- 40% от видовете в света живеят или се размножават във влажни зони. Възстановяването на влажните зони подхранва местната хранителна верига и привлича дивата природа.

Допълва и пречиства водата

2

- Влажните зони филтрират водата по естествен начин, премахват замърсителите и подпомагат водоснабдяването.

3 Съхранява въглерод

- Специфични видове влажни зони, особено торфища, мангрови гори и легла с морска трева изключително ефективно поглъщат въглерод.

4 Намалява негативното въздействие на наводнения и бури

- Възстановените влажни зони могат да действат като гъби срещу прекомерни валежи и наводнения, да играят ролята на буфер за крайбрежните бури и да предпазват хората при екстремно време.

Възстановяването на влажните зони носи 7 ползи

5 Подобрява поминъка на хората

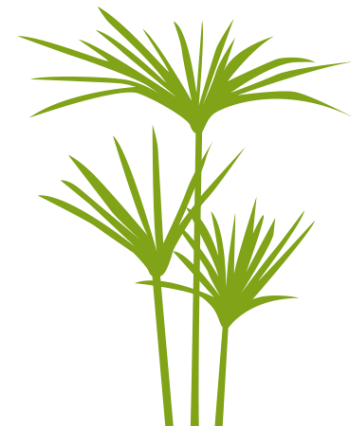
- Влажните зони създават поминък по отношение на риболова и аквакултурите, а също така осигуряват ресурси като тръстика и треви. Тези ресурси често са от полза за местното население.

6 Стимулира екотуризма

- Една влажна зона може да бъде като магнит за посетителите - природна атракция, която привлича туристи заедно с възможността да обслужва нуждите им.

7 Подобрява качеството на живот

- Върнатите към живот влажни зони осигуряват място за почивка, изживяване сред природата и усещане за удовлетвореност от тяхното възстановяване.

Възстановяването на влажните зони е важно начинание. Кой го прави?

7 ключови „играчи“ работят заедно

1 #GenerationRestoration (Ентусиасти):

- Ентусиазирани хора като Вас подкрепят възстановяването на влажните зони чрез изборите, които правят, чрез гласа си и действията си, включвайки се в местни инициативи.

2 Общественият сектор:

- Местните, регионалните и националните институции обикновено позволяват, насърчават и подпомагат инициативи за възстановяване на влажни зони. Те събират информация от ключови заинтересовани страни, вземат компромисни решения и често организират и управляват процеса.

3 Финансиращите организации:

- Правителствата, финансови институции, фондации и физически лица осигуряват необходимите средства, за да може проектът за възстановяване на влажните зони да се превърне в реалност.

7 ключови „играчи“ работят заедно

4 Лидерите на общността:

- Осъзнават кои ползи са най-важни за общността и гарантират, че гласът на местните жители ще бъде чул.

5 Частният сектор:

- Местните рибари и фермери често зависят от влажните зони, така че възстановяването им може да подобри поминъка им. Селскостопанската промишленост, производството на напитки и хранително-вкусовата промишленост също ще имат ползи.

6 Педагози:

- Учителите и преподавателите работят за повишаване на осведомеността за предимствата от възстановяването на влажните зони

7 Учени и еколози-практици

- Техническите експерти предоставят задълбочени познания на общността и ръководителите на проекта и гарантират, че технологията и иновациите играят роля във възстановяването на влажните зони.

Как мога лично да се включа или да допринеса?

Съзнателни избори

Направете личен избор, който минимизира загубата и влошаване на състоянието на влажните зони

Научете повече за влажните зони

- Осъзнайте основните заплахи за тези ценни екосистеми, като отводняване, замърсяване с отпадъци и химикали и инвазивни видове.

Взимайте решения, които щадят водата и екосистемата

- Използвайте водата пестеливо. Изберете хранителен режим с по-малко въздействие върху околната среда. Избягвайте използването на токсични продукти, които могат да попаднат във влажните зони. Не изхвърляйте отпадъци или боклук във влажни зони.

Дайте обещание пред себе си да действате за възстановяване на влажните зони.

- The “Wall of Pledges” is a great place to post your **Conscious Choices, Persuasive Voices and Bold Actions for Wetland Restoration**. Направете си „Стена на обещанията“ – това е страхотно място за публикуване на информация за вашите съзнателни избори, мнение и смели действия за възстановяване на влажните зони

Убедителни гласове

Стенете „шампион“ на влажните зони

- Застъпете се за местните влажни зони и за възстановяване на увредените такива.

Използвайте социалните медии, за да увеличите осведомеността по отношение на влажните зони

- Отбележете Световния ден на влажните зони в Twitter, Instagram, Facebook и други социални мрежи. Използвайте следващите хаштагове: #GenerationRestoration #ForWetlands или #WorldWetlandsDay.

Направете екскурзия във влажните зони, за да прецените къде е необходимо възстановяване.

- След като отидете на място, преценете какво е значението на влажната зона за региона и дали състоянието ѝ е влошено.

Организирайте разговор в подкрепа на възстановяването на влажните зони

- Едно образователно събитие може да помогне за събирането на подкрепа за възстановяване на влажна зона. Поканете експерти по влажни зони, местни хора, които изкарват прехраната благодарение на влажни зони, за да подчертаят защо възстановяването е важно.

Смели действия

Използвай собствената си **сила, за да направите промяна и да подкрепите възстановяване на влажните зони** на местно, регионално или национално ниво:

Направете усилия за застъпничество

- Насърчавайте местните, регионалните и националните власти да защитават влажни зони и да възстановяват увредените.

Организирайте или се присъединете към инициатива за почистване на влажна зона

- Премахнете отпадъците и остатъците, натрупани във влажната зона.

Включете се пряко в местен проект за възстановяване на влажни зони.

- Помогнете да се гарантира, че усилията за възстановяване отразяват нуждите на местните жители.

Добавете Вашето събитие към световната карта

Интерактивната онлайн карта на официалния сайт показва какви събития се организират по случай Световния ден на влажните зони.

Споделете снимка на Вашите смели действия във фото-галерията.

- Тази фото-галерия цели да покаже какви събития за възстановяване на влажни зони се провеждат по света и да мотивира и вдъхнови повече усилия.

Регионална
инспекция по
околната среда и
водите - Пловдив

World
Wetlands Day

2 February 2023

It's time for wetland restoration

18

**Възстановяването на влажните зони е във
Вашите ръце! Благодарим Ви!**

